

Inspel/kommentar till Styr- och resursutredningens (STRUT) "Vidareutveckling av övergripande modellförslag" från 2018-06-27

UniLink är en ideell förening med syfte att utveckla och förnya samverkan mellan akademien och det omgivande samhället. Lärosäten bildade nätverket 1996 för att möta ett gemensamt behov av erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling inom samverkans- och samproduktionsområdet. Idag har UniLink en funktion som branschförening för samverkansprofessionen i högskolesverige, med kunskapsutbyte och kunskapsutveckling som fortsatt främsta fokus. Föreningen ser även som sin uppgift att informera om samhällsnyttan av lärosätenas samverkan med näringslivet och samhället i övrigt. UniLink har för närvarande 18 högskolor och universitet som medlemmar.

Nedanstående inspel är från UniLinks styrelse och är inte ett uttryck för åsikter kopplade till de enskilda medlemslärosätena.

Då UniLink är en förening med fokus på högskolesamverkan, gäller våra synpunkter de aspekter i modellförslaget som är relevanta utifrån detta och inte till exempel utbildningsutbud och dimensionering.

Våra kommentarer har mycket gemensamt med synpunkterna redan framförda av HumTank och Vetenskap & Allmänhet, bl.a. vad gäller den påtagligt skissartade bilden av "samverkan". Vi uppskattar att utredningen beskriver de många både externa och interna svårigheter som samverkan möter inom universitetssystemet, men ämnet får över lag förvånansvärt litet utrymme med tanke på den senaste Forskningspropositionens stora samverkansfokus. Utredarna hävdar själva att "man lägger mycket litet fokus på nyttiggörande och istället siktar högre" (Lars-Olof Mikaelsson under dragning vid SNITTS konferens 2018-09-17). Trots detta formulerar man sig lite utförligare i utvecklingen av modellförslaget genom att argumentera för främjande av samverkan (genom konkurrensutsatta medel samt en kulturförändring i synen på samverkans värde) snarare än medelsfördelning baserat på samverkansindikatorer. Gott så, men detta resonemang behöver utvecklas.

UniLink betonar värdet av fortsatt arbete med kvalitet och uppföljning gällande samverkan, även om man skulle överge idén om ett fullvärdigt medelsfördelningssystem baserat på samverkansvärdering. Här kommer de så kallade K3-projekten, finansierade genom Vinnova, in som en viktig komponent. Det är centralt att den samlade kunskap och erfarenhet som dessa projekt förhoppningsvis resulterar tas vidare in i kunskapsunderlaget för ett framtida resursfördelningssystem. Vi välkomnar därför utredningens kontakter med K3-projekten Samsyn, Nya vägar och LUPP (*Samverkan för livslångt lärande – uppdragsutbildning*), inte minst eftersom de två senare projekten fokuserar på en viktig del av samverkansområdet, nämligen det livslånga lärandet.

UniLink vill också påpeka vikten av att ett nytt system för styrning och resurstilldelning så långt det är möjlig brett adresserar de hinder som idag hämmar samverkan mellan akademi och omvärld. Utredningen identifierar ett flertal av dessa, såsom brist på forskningsresurser, regelverk kring ekonomiadministration (vilket också SUHF:s expertgrupp för samverkan pekat på) och, inte minst, låg akademisk status. Här hade det varit givande med en fylligare beskrivning av hur dessa hänger samman och hur hinder ska undanröjas. Inom flera forskningsfält försvåras exempelvis samverkan dels av brist på medel att söka, dels av etablerade publikationsmönster (där de högst ansedda tidskrifterna ofta är ämnesbaserade), dels av förväntade former för resultatspridning (där publicerbara resultat utgör normen och andra typer av resultat värderas lågt) och dels av meritvärde (där samverkansforskning bedöms lägre än annan forskning).

UniLink instämmer i utredningens vilja att se en kulturförändring i synen på samverkan. Ett sätt kunde vara att kunde t.ex. vara att påskynda trenden att lyfta samverkansmeriter vid tjänstetillsättningar och befordran. Detta förekommer redan vid en handfull lärosäten, varifrån erfarenheter löpande bör samlas och spridas. Men erkännandet av samverkans meritvärde förutsätter i sin tur ett akademiskt landskap där det finns tillgång till sökbara medel, där samverkan inom forskning och utbildning inte skapar målkonflikter, och där akademiska kunskaper och resultat kan spridas på en rad olika sätt. Eftersom mycket av UniLinks verksamhet bygger på kunskapsutbyte och spridning av goda exempel, välkomnar vi insatser som underlättar skapandet av just sådana exempel. Konkurrensutsatta medel riktade mot samverkan och verksamhetsutveckling som stärker samverkansarbete bör förslagsvis fortsätta och även vidgas till fler typer av finansiärer, för att säkerställa mångfald och kreativitet genom reella möjligheter att söka medel oavsett ämnesdisciplin, region, storlek eller typ av organisation.

För styrelsen

Petra Norling, ordförande

Lena Lindhé, ledamot